

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Quid Calvinus de Luthero senserit & dixerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

ista, quamvis fideles olim Lutheri amici, hæreseos condemnantur. Tum quoque odiosa illa & tot disputationibus vexata, lapis offenculi hæreticorū, de Cœna Domini quæstio inter Theologos rursus summa contentione agitata fuit: de qua quid sentiendum esset à Wolfgago Comite Palatino rogatus Melanchthon, more suo ita ambiguo respondit, ut miserū Principem ex in certo multo fecerit incertiorē. Quia tamen Melanchthon Sacramentarium sententiæ subscribere quodammodo videbatur; idem Princeps formam quandam religionis constituit, & in sua ditione tantisper observari iussit, donec aliter à se fuerit statutum. Idem in ditione sua fecit Georgius Princeps Anhaltinus quietiā assumpto Prædicantis habitu, propria auctoritate è suggestu ad populum est concionatus. Hinc Beza simul & boni Principis & vigilantis Pastoris munus ab eo impletum scribit ac subditorum quidem Principem in terra, eorundem vero ducem ac ductorem ad cœlum fuisse. Ab hoc etiam longinquas nationes consilia petiisse, idem auctor est. Tanta hujus Principis primi & ultimi inter prædicantes erat auctoritas. Sed & alii Principes suas quisque Confessiones promulgarunt, plerasque à Melanchthone cufas ac formatas. At Nicolaus Gallus Prædicans Ratisbonensis contra Melanchthonem stricto calamo, ambiguitatem ei exprobrabat; Lutheri de reali Corporis Christi presentia in Sacramento altaris sententiam strenue propugnans. Similiter Brennius junior, Professor Tubingensis patris sui opinionem acerrime defendebat, qui Zvinglianam & Calvinisticam doctrinam tamquam diabolicam & plenam impietatis condemnabat; Principemque induxit, ut Zvinglianos & Sacramentarios publico Edicto proscripserit. Sed & inter Joachimum Westphalum Lutheranum & Joannem Lascum Polonum Calvinistam acerrimæ contentiones exstiterunt, ut scripta utrimque edita testantur. Nec minus civiliter magnus ille Superintendens Heshusius Calvinistas tractavit. Sed & Calvinus egregie se ultus est: ut hæc in palæstra omnibus qui arte eum fuerunt, palmam præripuisse videatur.

II. Calvinus vero Lutheranos perstringens, immemor ejus fuit quod antea scripserat; Lutherum divino Spiritu afflatu & à Deo missum fuisse. Hoc sine ulla assentatione (ait quodam loco) nos Lutheri testimonium perhibemus, fuisse insignem Jesu Christi Apostolum. Res ipsa testatur, non Lutherum, sed Deum per Lutherum loquentum esse, & ex ore eius

fulminasse. Si ergo Lutherus est Jesu Christi Apostolus, Calvinus diaboli erit Apostolus; ut quem Lutherus in persona Zvinglii & aliorum Sacramentariorum hæreseos damnavit, ejusque doctrinam cursum esse scripsit, quo innumeræ animæ ad Infernum deducantur. Sed & Calvinus ejusque afflicta Lutheranorum doctrinam pestilentem esse ac morte dignam: & vicissim Lutherani Calvinistarum errores flammis expiandos esse scribunt.

Porro Brentius & Martinus Chemnitius Prædicans Brunsvicensis ex una, & Henricus Bullingerus ab altera parte acerrimas inter se dimicationes susceperunt. Et illi quidem ad Georgium Brandenburgicum scripserunt, ut si salus sua sibi cura esset, Calvinistas non solum à se segregaret, verum etiam è tota sua ditione eiceret, ac pœnis coerceret; ut qui venenum suum longo lateque spargere satagant. At Calvinistæ econtrario hortati sunt, tam hunc quam alios Principes, ut Crassiores Lutheranæ doctrina errores emendarent, ut quibus homines ad perditionem perducerentur. Et sub Lutheranismo merum adhuc Papisimum latere. Inprimis vero Calvinus Melanchthonem ad suas partes pertrahere studebat. Et tu quidem, inquit, te occultas: at quid si mors interim te opprimat? Neque tamen quidquam ab hoc polypo certi exprimi potuit: de quo Lutherani in Apologia de Cœna Domini, Negate, ajunt, non possumus Melanchthonem non tam serio ac par erat, Sacramentariis sese opposuisse, qui parum sincere cum eo agebant. Debebat ille considerare, quantopere vulgi, qui fidem ipsi habuerunt, animos & conscientias incertitudo illa perturbatura esset; & Calvinistarum artes & fraudes melius perspicere, qui hoc modo parvam suam doctrinam propagare conantur. Tandem vero Imperii Statibus Francofurti, ut novo Romano Imperatori fidem & homagium præstarent, congregatis, Protestantes Principes quum apud alios suos Theologos, tum Melanchthonem præcipue institerunt, ut sententias suas aperte proferrent, & quid de singulis articulis & controversiis credendum esset, statuerent. Habito super ea re concilio, post multam disceptationem à prædictis Theologis in hanc sententiam conclusum fuit. Quantum ad doctrinam de Cœna Domini, nos recipimus Catechismum Lutheri, Confessionem Augustanam, Articulos Smalcaldicos, secundum eum intellectum qui Apologia continetur, & Locos Communes Philippi Melanchthonis: quemadmodum etiam recipimus Reconciliationem & concordiam inter

Luthe-

Lutherum & Bucerum Anno M. D. XXXVII. multis p̄is & doctis hominibus presentibus, VVireberga factam. Hæc vero ambigua responsio è Melanchthonis tripodè profecta, per eisdem postea amplius declarata, & realis corporis Christi præsentia approbata fuit, ut è scriptis Apologiæ de Cœna insertis videre licet: ad quæ tamen Sacramentarii nequaquam muti fuerunt. In omnibus his nullum de antiquis Conciliis verbum, nulla SS. Patrum, qui fideles Christiana Fidei custodes fuerunt, mentio.

III. Cadmæa hæc progenies, vix terra è draconis dentibus exorta, statim versis in mutuam perniciem armis, ita invicem sese invaserunt, ut nullus conviciorum quibus alter alterum in cessabat, modus, nullus ditatum quibus una secta aliam devotebat, fuerit finis: ut scripta ab his atque illis edita testantur. *Qua in re non veritatis studium, sed sua cuique ambitio dux eras.* Et sane mos est hæreticis, ut S. Gregorius inquit, *in disputando suam gloriam cum Veritatis iactura ambire.* Nihil minus illi quam Veritatem quærunt: sed hæreticos vino ebrii, quid faciant, aut quam viam ingrediantur, nesciunt, hinc inde tamquam in tenebris oberrantes, & jam ad hanc jam ad illam partem deflectentes. Talis fuit ille Melanchthonis discipulus, quem Staphylus narrat omnes sectarum portas pulsasse, & apud omnium religionum, quæ in Septemtrionalibus vigent regionibus, socios Ministerii munus quæsisse, sed post editam Fidei confessionem æque ab omnibus repudiaturus. Nam è Saxonia ab Illyrico, è Prussia ab Osiandro ejectum; in Polonia ab Antitrinitariis & Deistis, aliisque novis Evangelicis, quorum secta ibi prævalebat, locum ei denegatum; in Bohemia ab Hussitis & Picardis, in Silesia à Schænkfeldianis, in Moravia ab Anabaptistis suas sibi res habere jussum. Post longam disputationem, miserum hominem qui nullis aliis armis quam S. Scripturæ textibus & Lutheri ac Melanchthonis auctoritate suam religionem defendere; nec tamen qui pro Christiana & Evangelica agnosceret eam vellent reperire; tandem Viennam delatum, & tam de aliis suis miseris quam de tam longa & laboriosa peregrinatione apud viros quosdam eruditos Catholicos conquestum: se nimirum omnes fere regiones obiisse, ut gentem aliquam seu nationem inveniret quæ in omnibus Lutheri & Melanchthonis doctrinam sequeretur; sed unum tantum Prædicantem reperisse, qui suggestum

conscendendi, & eandem Veritatem secum prædicandi potestatem ipsi facere voluerit. Idem deinde melius instructus, relicta hæresi ad Catholicam Ecclesiam fuit reversus.

IV. Principes Augustanam sequentes Confessionem, frustratentata inter Superindentes & Pastores suos concordia, Naumburgi in Thuringia Anno 1561. conventum habuerunt, [a] ad quem Papa Pius IV. Nuncium suum misit, exhortans ut Concilii decreta de religione expectarent, quod Imperator, Galliarum Rex, & alii Principes Christiani magno tum studio iterum flagitabant. Sed non plus hic conventus momenti ad consensum attulit, quam reliqui fere omnes. Quotiescumque enim de religione instituta fuerat disputatio, primo statim congressu quando de Judice agebatur, factaque illis optione, ut doctrinam suam ei quæ primis quinque sæculis viguisset, quamque puram & incorruptam fuisse ipsi fatebantur, conformem esse demonstrarent, Conciliorum proferebatur in Scriptura interpretanda auctoritas. Nos, ajebant, *quatuor illa prima Concilia, Nivenum, Constantinopolitanum, Ephesinum & Chalcedonium admittimus, quatenus tamen S. Scriptura sunt conformia.* Sed hic velim mihi dicant suaviludii isti, ad quid opus sit quatuor illorum Conciliorum ab aliis distinctione, si cautio hæc addatur, ut S. Scripturæ sint conformia? O ineptam ac turpem non tam elusionem quam illusionem! Idem enim de Porphyrii & aliorum scriptis, ac de Alcorano quoque dici possit, quatenus scilicet S. Scripturæ sunt conformia cujus testimoniis tam Mahumetes quam plerique alii utuntur. *Sicut sepius, inquit Gregorius Nazianzenus in oratione ad c. l. Episcopos, ubi in rete incidisse se animadvertit, effuso atramento, quod pro sanguine ei est, aquam infuscat, sicque evadit: ita & hæretici semper posticum aliquod reperiunt, per quod se subducant;* nullum vero commodius quam quod Conciliorum decreta & SS. Patrum judicia libere, quando & ubi lubet, aspernantur; S. Scripturæ, id est, interpretationi in ipsorum cerebro natæ, dissentanea esse causantes. Hoc vero modo nullus unquam controversiarum erit finis, ut libro VIII. clarius ostendam.

Dum itaq; Lutherani Molles cum Rigidis, & utriusque cum Zvinglianis de concordia nequidquam tractat [b] Calvinistæ, vasti & versipelles homines,

Genevæ

[a] Anatomia Eccl. Cathol. pag. 109. [b] Vlen. in vita Luth. Melanch. Flacii, &c.